

Tanulók, hallgatók foglalkoztatása

I. Életkor

A hatályos joganyag szerint munkaviszony létesítéséhez a **16. életév betöltése szükséges**. Azonban már a 15. életévét betöltött, nappali tagozaton tanulmányokat folytató tanuló is vállalhat munkát az iskolaszünet időtartama alatt. Továbbá, 15 évesnél fiatalabb tanuló foglalkoztatása is megvalósulhat, de csak meghatározott tevékenységi körökben. Ide sorolja a munka törvénykönyve (Mt.) a kulturális, művészeti, sport- és hirdetési tevékenységet. 15 évesnél fiatalabb munkavállalók esetében a munkavállaláshoz szükséges legalább 15 nappal a munkavégzés megkezdése előtt a foglalkoztatás gyámhatósághoz történő bejelentése.

II. A fiatal munkavállalókra vonatkozó korlátozások

A fiatal, azaz a 18. életévüket be nem töltött munkavállalók esetében számos korlátozást nevesít az Mt. Ezen személyek nem dolgozhatnak éjszaka, azaz 22:00 és 06:00 között, illetve rendkívüli munkaidő sem rendelhető el esetükben. A napi **munkaidő** legfeljebb 8 óra lehet, a 16 évesnél fiatalabbak esetében pedig legfeljebb 6 óra. Utóbbi alól kivételt jelentenek azok a 15. életévüket betöltött fiatalok, akik iskolai szünetben végezhetnek napi 8 órában munkát. Ha a fiatal egyszerre több munkáltatónál is végez munkát, a napi 8 órás korlát szempontjából valamennyi munkaidőt össze kell adni.

A **pihenőidő** szintén eltérően alakul: a napi munka befejezése és a következő napi munka megkezdése között legalább 12 óra pihenőidőt szükséges biztosítani. Szabadság a fiatal munkavállalókat is megilleti, amely jelenti egyaránt az alapszabadságot, és életkortól függően a pótszabadságot is, hiszen a 18. évét be nem töltött munkavállalóknak évente plusz 5 munkanap pótszabadság jár, utoljára abban az évben, amelyben a tizennyolcadik életévét betöltik. Rövidebb időtartamú foglalkoztatás esetén az éves szinten járó szabadság időarányos része illeti meg őket. A fiatal munkavállalók esetében is érvényesül az a szabály, mely szerint hetente két pihenőnapot kell biztosítani. Négy és fél órát meghaladó beosztás szerinti napi munkaidő esetén legalább harminc perc, hat órát meghaladó beosztás szerinti napi munkaidő esetén legalább negyvenöt perc munkaközi szünetet kell kiadni a munkavállalók részére.

A **munkabér** hasonlóan alakul, mint a felnőtt munkavállalóknál, azaz a minimálbért esetükben is teljesíteni szükséges, továbbá ha a munkakörük szakképzettséget igényel, munkabérük el kell, hogy érje a garantált bérminimum minimális összegét. A munkáltatónak a munkabért alkalmi munka esetén a munkavégzést követő 5 munkanapon belül, hagyományos munkaviszony esetén a következő hónap 10. napjáig kell kifizetnie.

Végezetül, a fiatal munkavállalók esetében különösen szükséges ügyelni a megfelelő minőségű elméleti és gyakorlati **munkavédelmi oktatás** meglétére, tekintettel az élet- és munkatapasztalati hiányra. A munkavédelemről szóló törvény (Mvt.) 50/A. §-a alapján a sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat, így a fiatalokat is a külön jogszabályban foglaltak szerint **óvni kell az őket különösen érintő egészségkárosító kockázatoktól**. Továbbá, fiatalok munkavállaló esetében kötelező az **orvosi alkalmassági vizsgálat**.

III. A diákok munkavégzésének formái programtól függetlenül

Tanuló alkalmazható iskolaszövetkezet közreműködésével, munkaviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony, valamint egyszerűsített foglalkoztatás, háztartási munka keretében egyaránt. Minden formában való munkavégzésnél a jövedelemről és a levont közterhekről igazolást állít ki a foglalkoztató legkésőbb a foglalkoztatást követő év január 31-ig. Az adóköteles foglalkoztatási

jogviszonyoknál ügyelni kell a 25 éven aluliak adókedvezményére, melyet utoljára arra a hónapra vonatkozóan vehetnek igénybe, amelyben a 25. életévüket betöltik. A 25. életévét be nem töltött fiatal, aki EGT-államok és a Magyarországgal határos, nem EGT-államok (Ukrajna, Szerbia) állampolgára, szintén igénybe veheti a fiatalok kedvezményét.

Népszerű foglalkoztatási forma diákok esetében az **iskolaszövetkezet közreműködésével történő munkavégzés**, melynek során az adminisztratív feladatokat a szövetkezet végzi el, a munkáltató csupán bérfizetési kötelezettségének köteles eleget tenni az elvégzett munka arányában. Sajátos jellemzője, hogy a természetes személy tagok (esetében a diákok) kötelesek a szövetkezet számára személyes közreműködést teljesíteni, jellemzően külső szolgáltatás keretében. Ebben az esetben a munkáltató, vagyis a teljesítés helyszíne szerződést köt a szövetkezettel, illetve a szövetkezet a diákkal is köt egy másik szerződést a munkavégzésről. A **diákszövetkezeti tagság** önmagában nem keletkeztet foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt, de a diákszövetkezeten keresztül – harmadik fél részére – történő munkavégzés már foglalkoztatásra irányuló jogviszonynak minősül. Ebben a foglalkoztatási formában a diák nem biztosított, ezért **nem köteles 18,5 %-os tb. járulékot** fizetni keresete után. A **25 év alatti** fiatal élhet a személyi jövedelemadó-kedvezménnyel, azaz **nem kell 15 %-os személyi jövedelemadót fizetnie**, amennyiben havi bruttó jövedelem nem haladja meg a 715.765 Ft-ot. Adó fizetése esetén a személyi jövedelemadót az iskolaszövetkezet vonja le, vallja be és fizeti meg a NAV-nak. Akár fizet adót, akár nem, a diáknak az **adóbevallásában legkésőbb 2027. május 20-ig** fel kell tüntetnie a jövedelmét. Ha az iskolaszövetkezet olyan diákot alkalmaz a nyári szünetben, aki már befejezte tanulmányait, szintén nem kell járulékot fizetnie, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványa a tanév lejártát követő október 31-ig még érvényes.

Az **őstermelő** – így az őstermelő családi gazdaság tagja is – önfoglalkoztató, ami foglalkoztatásra irányuló jogviszonynak tekintendő.

Munkaviszony esetében az adózási szabályok hasonlóan alakulnak, mint az iskolaszövetkezetnél, azaz **havi bruttó 715.765 Ft-ig nem kell adót fizetnie** a munkavállalónak, valamint jövedelmét **2027. május 20-ig fel kell tüntetnie** az adóbevallásában. Egyéb esetben a munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a személyi jövedelemadót. A diákok munkaviszonyból származó jövedelme bérjövedelem, nem önálló tevékenységből származó jövedelem, amellyel szemben költséget nem lehet elszámolni. Az Mt. 51. § (2) bekezdés értelmében a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak azt a költségét, amely a munkaviszonybeli kötelezettségek teljesítésével indokoltan felmerül. A járulékok tekintetében már változás figyelhető meg, hiszen a munkaviszony létesítésével a tanuló biztosítottá válik, ezért **köteles 18,5 %-os tb. járulékot fizetni**. Ez az egészségbiztosítási ellátáson túlmenően azt is jelenti, hogy a társadalombiztosítás valamennyi ellátására, így pl. táppénzre is jogosulttá válik, valamint a munkában töltött idejét figyelembe kell venni a nyugdíjszámításánál. A járulék levonása, bevallása és megfizetése szintén a munkáltató feladata.

Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, pl. megbízási szerződéssel is végezhet munkát a diák. Adózás szempontjából az ezen jogviszonyban megszerzett jövedelem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, amellyel szemben van helye **költségelszámolásnak**. Ennek két módja van:

- 1) **Tételes költségelszámolás:** számlával kell igazolni a tevékenységgel kapcsolatban felmerült elismert költségeket.
- 2) **10 százalékos költséghányad:** nincs szükség számlákra.

A tevékenység ellenértékének megfizetése előtt a tanuló nyilatkozhat, hogy a költségelszámolásnak mely módját választja. Amennyiben nem nyilatkozik, automatikusan a 10 százalékos költséghányad alapulvételére kerül sor.

Az **adózás és a bevallás szabályai a munkaviszonyéhoz hasonlóan** alakulnak. A munkavállalónak tb. járulékot csak abban az esetben kell fizetnie, ha a havi jövedelme eléri a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér összegének 30 százalékát (vagy naptári napokra annak 30-ad részét), jelenleg a 96 840 Ft-ot, azaz csak ezen jövedelem elérése esetén válik biztosítottá. Ha nem egész hónapban

dolgozik a diák, akkor az egy napra jutó díjazásnak a 3228 Ft-ot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen. A járulékot a foglalkoztató vonja le és vallja be a NAV-hoz.

Egyszerűsített foglalkoztatás esetében nincs szükség írásbeli munkaszerződés megkötésére, hiszen ilyenkor a jogviszony a NAV-hoz történő bejelentéssel jön létre. Ezen bejelentés hiányában a foglalkoztatás „feketének” minősül. Érdeemes azonban ilyenkor is készíteni egy írásbeli megállapodást az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény (Efo. tv.) melléklete alapján, rögzítve a munkavállaló alaphétét és munkakörét, egyértelműen kinyilvánítva az egyes felekre irányadó feltételeket.

Egyszerűsített foglalkoztatás **mezőgazdasági és turisztikai idénymunka, valamint alkalmi munka** esetén lehetséges. **Alkalmi munka** a munkáltató és a munkavállaló között legfeljebb öt egymást követő napra, egy hónapon belül legfeljebb tizenöt napra, egy naptári éven belül pedig legfeljebb százhusz napra létesíthető akár egy, akár több munkáltatónál. **Mezőgazdasági idénymunka** időtartama nem haladhatja meg egy naptári évben a 120 napot a munkáltatók számától függetlenül. Amennyiben a munkavállaló mezőgazdasági idénymunkára létesít több alkalommal munkaviszonyt, akkor ezen munkaviszonyok együttes időtartama a naptári évben a 120 napot további 90 nappal meghaladhatja. Ez a korlát a munkáltatók számától független, összességében tehát 210 nap mezőgazdasági idénymunka végezhető egy naptári éven belül akár azonos, akár különböző munkáltatóknál. A **turisztikai idénymunka** szabályai megegyeznek a mezőgazdasági idénymunkáéval, azzal a különbséggel, hogy turisztikai idénymunka esetében nem érvényesül a 2026. január 1-től bevezetésre kerülő, évi 210 napos szabály, azaz turisztikai idénymunka egy naptári éven belül maximum 120 napra létesíthető a munkáltatók számától függetlenül.

Ezen foglalkoztatási formában **nem kell** a diáknak **fizetnie járulékot**, mert nem minősül biztosítottnak. Egyszerűsített foglalkoztatásnál főszabály szerint nem áll fenn a foglalkoztatott részéről adófizetési kötelezettség életkortól függetlenül. Azonban, ha a **napi jövedelme meghaladja a mentesített keretösszeget** (2026-ban szakképzettséget nem igénylő munkakör esetén 19.305 Ft, szakképzettséget igénylő munkakör esetén 22.308 Ft), abban az esetben életkorra tekintet nélkül adózási kötelezettsége keletkezik. A 25 év alatti foglalkoztatottak itt is élhetnek az szja-kedvezménnyel, amennyiben jövedelmük nem haladja meg a havi bruttó 715.765 Ft-ot.

Az ebben a formában megszerzett díjazás bérjövedelemnek minősül, de csak akkor kell feltüntetnie **az szja-bevallásban, ha** az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele **meghaladja a mentesített keretösszeget**. Ilyenkor a bevallásban jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell szerepeltetni.

A **filmipari statiszta** alkalmi munkából származó napi nettó jövedelme nem haladhatja meg a tárgy hónap első napján érvényes minimálbér 12 százalékát, száz forintra kerekítve, azaz a 38.700 Ft-ot. Ebből nem kell jövedelmet megállapítani, ezért **bevallást sem kell benyújtani**. Továbbá **adófizetési kötelezettsége sem keletkezik, és járulékot sem kell fizetni**.

Gyakori a **háztartási munka** vállalása is. Ide tartozik többek között a lakás takarítása, főzés, mosás, otthoni gondozás és ápolás, kertgondozás, gyermek felügyelete stb. Ezek a tevékenységek a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálhatják, vagyis üzleti célra nem alkalmazható. A háztartási alkalmazott nem lesz biztosított, azaz **tb. járulékot nem kell fizetnie, ahogyan adót sem, továbbá, adóbevallást sem kell készítenie**. Azonban a munkavégzés megkezdése előtt az alkalmazottat be kell jelenteni a NAV-hoz, mely a munkáltató feladata. A diák kérésére a munkáltató köteles igazolást kiadni a kifizetett munkabérről.

IV. Adóazonosító jel

Minden diák munkavállaló esetében bármely foglalkoztatási forma esetén szükséges az **adóazonosító jel** megléte. Amennyiben még nincs ilyenje, vagy elvesztette az adókártyáját, akkor meg lehet igényelni

- 1) **online**, az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás (ONYA) megfelelő menüpontjában (<https://onya.nav.gov.hu/#!/login>), vagy

2) a **T34-es adatlap** NAV-hoz történő benyújtásával. Az adatlap beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a „Nyomtatványok > Nyomtatványkereső” menüpontból.